

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

Ο Κύκλος της Φιλίας Σημαίνει...

τ. 253 22-6-21 Καλές Διακοπές Φύλες & Φύλοι!

*Για Θεωρητικά Βλ. ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ τεύχη: 25 10-6-13 & 67 13-06-2015

Φέτος (2020-21) από το Τμήμα Ένταξης λειτουργήσαν τρεις Κύκλοι Φίλων: 1 μεγάλο (Α2) και 2 μικρό (Α & Β1) για την ανάπτυξη κοινωνικών - επικοινωνιακών δεξιοτήτων...

.... — Οι φίλιες είναι ένας τύπος νέας οικογένειας:

Αυτό είναι ένα σχήμα λόγου το οποίο δείχνει ακριβώς τις φαντασιώσεις των ανθρώπων για να υποκαταστήσουν κάτι που τους λείπει ή δεν είναι όπως θα ήθελαν. Αλλά με αυστηρό τρόπο μιλώντας, δεν είναι δυνατόν μια φίλια να χαρακτηριστεί ως οικογένεια. Έχει ένα κοινό η οικογένεια και η φίλια, ότι σχηματίζουν **δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης**. Έχουν έναν ισχυρό συναισθηματικό **δεσμό** μέσα τους. Μπορεί να μην είναι μονοσήμαντες ή να είναι κατασκευές, αυτό όμως είναι ένα κοινό τους στοιχείο. Όμως υπάρχουν ριζικές διαφορές ανάμεσα στα δυο. Δηλαδή και στις δυο περιπτώσεις έχουμε τους «**δικούς μου ανθρώπους**», αλλά με πάρα πολύ διαφορετικό τρόπο. Είναι μια εύκολη διέξοδος να πούμε ότι «η οικογένειά μου δεν είναι αυτό που ήθελα, με πληγώνει και δε μου αρέσει και τη φτιάχνω αλλιώς». Αυτό είναι μια εγωκεντρική διαδικασία, μια ναρκισσιστική φαντασίωση στην πραγματικότητα. Δηλαδή εσύ δημιουργείς και την οικογένειά σου. Αυτό είναι λίγο, όχι μόνο εξωπραγματικό, αλλά και λίγο επισφαλές σαν βάση για να ισορροπήσει κανείς.

— Μπορείτε να μου εξηγήσετε αυτή τη διαφορά:

Θα σας εξηγήσω το γιατί. Γιατί το πρώτο που χαρακτηρίζει μια οικογένεια είναι ότι υπάρχουν δεσμοί οικογενειακής φύσης και **αφοσίωσης**. Δηλαδή **κάθε γενιά συνδέεται με την επόμενη και την προηγούμενη**. Αυτό στη φίλια δεν υπάρχει. Δηλαδή, ή θα χάσεις φίλιες, ή θα αρχίσεις καινούριες, και έτσι τελειώνουν όλα. Αυτό από μόνο του κάνει τεράστια διαφορά. Το δεύτερο είναι ότι την οικογένεια δεν τη διαλέγεις, τους **φίλους σου τους διαλέγεις**. Η ανταπόκριση σε εμποδίζει να διαλέξεις ό,τι σου αρέσει σε αυτό τον κόσμο, να φτιάξεις ό,τι σου αρέσει, και τα υπόλοιπα να τα πετάξεις. Αυτό είναι μια αδύνατη συνθήκη, εξωπραγματική, στην ανθρώπινη ζωή. Δηλαδή, είναι σαν να ζεις μέσα σε έναν κόσμο ψεύτικο, αγαλματένιο, ο οποίος, μόνο από μεγάλη τύχη δεν θα σκάσει πολύ άσχημα την ώρα που θα χρειαστεί να έχεις κάτι πολύ πιο στέρεο από την φίλια, όπως είναι η οικογένεια, όπως είναι οι δεσμοί της οικογένειας. Οπότε, θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτό είναι ένα χαρακτηριστικό μιας κουλτούρας του εγωκεντρισμού, της φιλοσοφίας του εγωκεντρισμού, της νοοτροπίας του εγωκεντρισμού, που καλλιεργείται μέσα σε ένα σύγχρονο μοντέλο ζωής και δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα.

— Πιστεύετε ότι εκτός από μια ναρκισσιστική ανάγκη θα μπορούσε να είναι αυτό και μια ουσιαστική ανάγκη;

Η ουσιαστική ανάγκη αναφέρεται στο ότι οι άνθρωποι χρειάζονται κοινωνικά την υποστήριξη, που να μην είναι μόνο τεχνικού – θεσμικού χαρακτήρα, όπως η κοινωνική πρόνοια κλπ, αλλά να έχει μια **συναισθηματική βάση**, και κυρίως **μια συναισθηματική τροφοδοσία**, να παρέχει και να λαμβάνει.

— Φαντάζομαι ότι θα ακούτε συχνά περί φίλων και προδοσίας.

Τι γνώμη έχετε γι αυτό;

Εξαρτάται τι εννοούμε μιλώντας για προδοσίες, γιατί πολλές φορές έχουμε μια υπερβολή στο να λέμε ότι με πρόδωσε ο φίλος μου.

Υπάρχουν τρία συναφή σχήματα και είδη σχέσεων: ο έρωτας, η φίλια, και η αγάπη. Ο έρωτας εξιδανικεύει το μέρος «είμαι ερωτευμένος με τα μάτια σου», όπως λέει και το τραγούδι, τα υπόλοιπα διαφεύγουν, έτσι μόνο τα μάτια φθάνουν για να ερωτευτώ. Στον έρωτα υπάρχει και το στοιχείο της διεκδίκησης. Στη φίλια εξιδανικεύει όχι το μέρος αλλά **το όλον**. **Αποδέχεσαι, δηλαδή, το φίλο σου με το ελάττωμά του**. Δηλαδή, αποδέχεσαι και κάτι από τις αδυναμίες του, αλλά όλα αυτά τα βάζεις σε μια προοπτική εξιδανίκευσης. Δηλαδή στο φίλο συναντάς ή έχεις την εντύπωση ότι συναντάς αυτό που θα ήθελες να είναι. Ένα **ιδεώδες** σαν καθρεπτισμό σου. Υπάρχουν και παροιμίες: «Δείξε μου το φίλο σου να σου πω ποιος είσαι», «Όμοιος τω ομοίω αεί πελάζει». Δηλαδή αυτό είναι πασίγνωστο, ότι καθρεπτιζόμαστε μέσα στους φίλους μας.

Σε αυτό το **καθρέπτισμα**, λοιπόν, το εξιδανικευμένο, παρά το ότι υπάρχει καταρχήν σύσταση, γνώση, επίγνωση του ότι να αγαπάς τον φίλο σου και με το ελάττωμά του, πολλές φορές είναι τόση η ένταση της εξιδανίκευσης που μπορεί να βρεθεί κανείς προδομένος. Να αισθανθεί προδομένος επειδή ο άλλος δεν ήταν στο ύψος των προσδοκιών, δηλαδή, αυτού του **εξιδανικευμένου πλάσματος** που είχε δημιουργήσει στο μυαλό του.

— Αυτό συμβαίνει και με την έννοια της τυφλής αφοσίωσης:

Ναι, γιατί πολλές φορές δεν είναι κάποιος τόσο τυφλά αφοσιωμένος όσο θα θέλαμε. Ότι δηλαδή οφείλει ο φίλος μου να με έχει πρώτο στη λίστα του και να έχω και το αποκλειστικό, ότι δηλαδή είμαι ο πρώτος μακράν. Αν, λοιπόν, έχουν την ίδια προσδοκία δέκα φίλοι του ίδιου ανθρώπου τότε υπάρχει πρόβλημα μεγάλο. Τουλάχιστον σε νεαρές ηλικίες. Από μόνη της η φίλια έχει αυτό το στοιχείο της **εξιδανίκευσης**, δηλαδή να έχεις πάρα πολύ υψηλές απαιτήσεις από τον άλλο και από το είδος της σχέσης και όλα αυτά οδηγούν στη διάψευση της προσωπικής μου αυτογνωσίας. Από εκεί και πέρα συμβαίνουν πολλές διαψεύσεις ή μέρος των διαψεύσεων που λέγονται προδοσία που εισάγονται στο μυαλό μας, παραπονιόμαστε ή τον κατηγορούμε ότι μας πρόδωσε, όπως το ότι του λέμε «ποτέ δεν το περιμένα αυτό εσένα». **Το ότι εσύ δεν το περιμένας δεν είναι σφάλμα του άλλου, εσύ είχες προσδοκίες**. Είναι το «εγώ περίμενα αυτό και δεν περίμενα άλλα». Αλλά δεν είναι η απεικόνιση της πραγματικότητας, η σχέση με το φίλο. Απλώς κάποια στιγμή συναντήρες και την άλλη πλευρά του φίλου και ξέρεις ότι δεν θα έχει μόνο έναν φίλο και εκεί τελειώνει όλος ο υπόλοιπος κόσμος του. Έχει και άλλους φίλους, και οικογένεια, έχει έρωτες, έχει πολλά συγκρουόμενα πεδία. Το αποτέλεσμα είναι ότι η προδοσία είναι ο πάτος που παραδοκεί στις φίλιες λόγω της εξιδανίκευσης. **Όσο μεγαλύτερη είναι η εξιδανίκευση τόσο μεγάλη είναι η πιθανότητα της απογοήτευσης, που εκλαμβάνεται ως προδοσία.**

— Ποια θα θεωρούσατε εσείς μεγάλη φίλια, μια ισορροπημένη φίλια, δηλαδή ποιες είναι οι αποδοχές, ποιες είναι οι συγκρούσεις, επειδή όλα αυτά επιπεριέχονται σε μια σχέση.

Για μένα η μεγάλη φίλια πλησιάζει σε αυτό που ιδεωδώς περιγράφει ο Ιησούς για την **αδελφική σχέση**. Τον αδελφό σου τον συγχωρείς όχι επτά, εβδομηκοντάκις επτά. Δηλαδή στην πολύ μεγάλη φίλια πρέπει να συγχωρείς εβδομηκοντάκις επτά, ό,τι κι αν έχει κάνει ο φίλος σου. Πρέπει να **συγκρατείσαι σε αυτό το επίπεδο** του εβδομηκοντάκις επτά σε συγχωρώ.

— Άρα, θεωρείτε ότι ταυτίζεται η μεγάλη φίλια με την έννοια της συγγώρεσης.

Ναι, αυτό θεωρώ ότι είναι το όριο και εκεί δοκιμάζονται πραγματικά οι μεγάλες φίλιες, **Εκεί, είναι για μένα το απόλυτο συστατικό της μεγάλης φίλιας**. Από εκεί και πέρα όλα τα κριτήρια θα αναπτυχθούν. Δηλαδή, εάν δεν σε εγκαταλείπει, όταν βγάζει από την τσέπη του και το τελευταίο ευρώ για να στο δώσει και σε παρακαλά να το πάρεις λέγοντάς σου ότι είναι υποχρεωστή σου για να κρατηθεί η φίλια ζωντανή. Κυρίως, για μένα φαίνεται, επειδή μέσα σε μια σχέση είναι πολύ πιθανό να συμβούν αστοχίες, και διαψεύσεις, και απογοητεύσεις, τόσο που μπορεί να σε πληγώσουν, **η αληθινή μεγάλη φίλια βασίζεται στο να μπορείς να συγχωρείς εβδομηκοντάκις.**

— Πιστεύετε ότι η εποχή μας εννοεί

αυτού του είδους τις σχέσεις, τις φίλιες;

Είναι μια πάρα πολύ αντιφατική κατάσταση γιατί κυρίως ο οδηγός ζωής στο σημερινό άνθρωπο είναι κεντρικός, που σημαίνει ότι αυτομάτως το φίλο σου τον βλέπεις λίγο στη θέση του πιστού αυλικού, περισσότερο, ή δορυφόρου που καθρεπτίζει τη δική σου λάμψη. Και τα δύο είναι πολύ κακές συνθήκες για να έχουμε αληθινές φίλιες. Είναι δηλαδή φίλιες όταν ο άνεμος είναι ευνοϊκός άνεμος. Γενικώς, για να δίνουμε νόημα στη ζωή μας. Δεν ξέρω πως εννοεί η κουλτούρα του εγωκεντρισμού τη φίλια. Η φίλια έχει ένα στοιχείο βάσει του οποίου είναι το **άλλα** και το **ωμέγα**. Ο εγωκεντρισμός λέει βάζω το φίλο κάτω από εμένα, και στην ουσία εξυπηρετώ το ναρκισσισμό μου. Αυτό από μόνο του δημιουργεί μια πολύ μεγάλη αστάθεια. Προφανώς, και ο ναρκισσισμός και ο εγωκεντρισμός κρύβει μέσα του μια μεγάλη μοναξιά, δηλαδή, οι νάρκισσοι είναι πραγματικά κούφιοι άνθρωποι και είναι και πολύ συχνά συναισθηματικά βαμπίρ. Που σημαίνει, είτε ότι τον εξολοθρεύουν τον άλλο, τον ρημάζουν συναισθηματικά σε πολύ σύντομο διάστημα, με αποτέλεσμα στο τέλος να λμκτονούν και αυτοί συναισθηματικά. Είναι, μάλλον, όπως αποκαλούμε φίλια αυτή στο facebook, όταν έχεις χιλιάδες φίλους και από αυτούς δεν υπάρχει κανείς δίπλα σου στις δύσκολες στιγμές.